

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (piata komora)

z 30. marca 2006 *

Vo veci T-367/03,

Yedaş Tarim ve Otomotiv Sanayi ve Ticaret AŞ, so sídlom v Ümraniye, Istanbul (Turecko), v zastúpení: R. Sinner, advokát, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobca,

proti

Rade Európskej únie, v zastúpení: M. Bishop a D. Canga Fano, splnomocnení zástupcovia,

a

Komisii Európskych spoločností, v zastúpení: G. Boudot a X. Lewis, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaným,

* Jazyk konania: angličtina.

ktorej predmetom je žaloba o náhradu škody údajne spôsobenej uplatnením konaní colnej únie zriadenej asociačnou dohodou medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom a jej dopĺňujúcimi protokolmi, ako aj rozhodnutím Asociačnej rady ES — Turecko č. 1/95 z 22. decembra 1995 o vykonávaní záverečnej etapy colnej únie [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 35, s. 1),

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV (piata komora),

v zložení: predseda komory M. Vilaras, sudcovia F. Dehousse a D. Šváby,
tajomník: J. Plingers, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. septembra 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny a skutkový rámec

- ¹ Asociačná dohoda medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom (ďalej len „Ankarská dohoda“) bola podpísaná v Ankare 12. septembra 1963 na jednej strane Tureckou republikou a na druhej strane Spoločenstvom a jeho členskými štátmi. Rada 23. decembra 1963 prijala rozhodnutie 64/732/EHS o uzavretí Ankarskej dohody (Ú. v. ES 1964, 217, s. 3685; Mim. vyd. 11/011, s. 10).

2 Článok 2 ods. 1 tejto dohody stanovuje:

„Cieľom dohody je podporovať a posilniť plynulé a vyvážené obchodné a hospodárske vzťahy medzi zmluvnými stranami tak, že sa naplno zohľadní potreba zabezpečenia zrýchleného rozvoja tureckého hospodárstva a zvýšenia miery zamestnanosti, ako aj životnej úrovne tureckého ľudu.“ [*neoficiálny preklad*]

3 Podľa článku 2 ods. 3 Ankarskej dohody:

„Asociácia zahŕňa:

a) prípravnú etapu;

b) prechodnú etapu;

c) záverečnú etapu.“ [*neoficiálny preklad*]

4 Článok 3 ods. 1 tejto dohody stanovuje:

„V priebehu prípravnej etapy Turecko posilní svoje hospodárstvo s pomocou Spoločenstva, aby si mohlo splniť povinnosti, ktoré mu vyplynú z prechodnej a záverečnej etapy.

Postup uplatňovania prípravnej etapy a najmä pomoci Spoločenstva je upravený v prechodnom a finančnom protokole, ktoré tvoria prílohu tejto dohody.“
[neoficiálny preklad]

5 Článok 5 Ankarskej dohody spresňuje:

„Záverečná etapa je založená na existencii colnej únie a zahŕňa posilňovanie koordinácie hospodárskych politík zmluvných strán.“ [neoficiálny preklad]

6 Článok 6 tejto dohody znie:

„Na zabezpečenie uplatnenia a postupného rozvoja asociácie zmluvné strany zasadajú v Asociačnej rade, ktorá koná v rozsahu právomoci zverenej dohodou.“
[neoficiálny preklad]

7 Na záver podľa článku 30 Ankarskej dohody:

„Protokoly tvoriace na základe dohody zmluvných strán prílohy dohody sú jej neoddeliteľnou súčasťou.“ [neoficiálny preklad]

8 K Ankarskej dohode je priložený okrem iných aj protokol č. 2 nazvaný „Finančný protokol“, ktorý upravuje finančné mechanizmy na podporu zrýchleného rozvoja tureckého hospodárstva.

- 9 Dodatokový protokol (ďalej len „dodatkový protokol z roku 1970“) a druhý finančný protokol boli podpísané 23. novembra 1970 (Ú. v. ES L 293, 1972, s. 4) a priložené k Ankarskej dohode. Tieto protokoly nadobudli účinnosť 1. januára 1973. Tretí finančný protokol bol podpísaný 12. mája 1977 (Ú. v. ES L 67, 1979, s. 14).
- 10 Asociačná rada ES — Turecko 22. decembra 1995 prijala rozhodnutie č. 1/95 o vykonaní záverečnej etapy colnej únie [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 35, 1996, s. 1). Toto rozhodnutie zriaďuje colnú úniu medzi Spoločenstvom a Tureckom v zásade pre všetky tovary okrem poľnohospodárskych výrobkov. Upravuje zrušenie ciel a poplatkov s rovnocenným účinkom, ako aj odstránenie množstevných obmedzení a opatrení s rovnocenným účinkom.
- 11 Spoločnosť Yedaş Tarim ve Otomotiv Sanayi ve Ticaret AŞ (ďalej len „Yedaş Tarim“) je právnickou osobou založenou podľa tureckého práva. Jej činnosť pozostáva z dovozu a výroby guľičkových ložísk, ako aj z dovozu karterov a remeňov ako súčiastok najmä na poľnohospodárske stroje a pre automobilový priemysel.

Konanie

- 12 Žalobca návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 2. decembra 2003 podal túto žalobu.

- 13 Komisia a Rada vniesli proti tejto žalobe samostatnými podaniami do kancelárie Súdu prvého stupňa z 19. a 26. marca 2004 námietky neprípustnosti podľa článku 114 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa. Žalobca predložil svoje pripomienky 17. mája 2004. Uznesením Súdu prvého stupňa z 19. januára 2005 boli tieto námietky spojené s konaním o veci samej, pričom o trovách sa rozhodne v konaní o veci samej.
- 14 Súd prvého stupňa (piata komora) podľa článku 47 ods. 1 rokovacieho poriadku rozhodol, že druhá výmena podaní nie je nevyhnutná.
- 15 Súd prvého stupňa (piata komora) na základe správy sudcu spravodajcu rozhodol o otvorení ústnej časti konania.
- 16 Žalobca listom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 18. júla 2005 navrhol, podľa potreby, určenie znalca.
- 17 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na ústne otázky, ktoré im položil Súd prvého stupňa, boli vypočuté na pojednávaní 8. septembra 2005. Žalované pri tejto príležitosti uviedli svoje pripomienky k návrhu na určenie znalca.

Návrhy účastníkov konania

- 18 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zaviazal žalované na náhradu spôsobenej škody,

— zaviazal žalované na náhradu trov konania.

19 Rada a Komisia navrhujú, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol žalobu,

— zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

Právny stav

Tvrdenia účastníkov konania

20 Žalobca tvrdí, že straty, ktoré mu boli spôsobené, vyplývajú zo spôsobu, akým bola Spoločenstvom uskutočnená colná únia založená rozhodnutím č. 1/95. Žalobca mu v prvom rade vytýka neposkytnutie finančnej pomoci, za ktoré podľa neho môže nesúhlas Grécka. V tejto súvislosti spresňuje, že zodpovednosť Spoločenstva vznikla preto, lebo nenapadlo Grécko pre jeho postoj. Žalobca ďalej napáda účinky dohôd, ktoré Spoločenstvo uzavrelo s tretími štátmi. Žalobca tiež tvrdí, že Komisia sa zriekla toho, aby prijala niektoré opatrenia v inštitucionálnej oblasti. Turecká republika bola okrem iného vylúčená z rozhovorov o spoločných politikách týkajúcich sa obchodných výmen najmä v oblastiach priamo spojených s colnou úniou. Napríklad

turecké orgány sa nemohli zúčastniť na zasadnutiach osobitného výboru zriadeného článkom 133 ES. Na záver tvrdí, že Komisia opomenula radiť Tureckej republike a namietat postupy, ktoré sú v rozpore s rozvojom zdravej hospodárskej súťaže v rámci colnej únie.

- 21 Okrem toho v priebehu pojednávania žalobca v podstate uviedol, že netvrdí, že škodovú udalosť predstavuje prijatie rozhodnutia č. 1/95 alebo iného aktu inštitúcií, ale spôsob, akým bolo toto rozhodnutie uskutočnené žalovanými. Žalobca okrem toho spresnil, že škodovú udalosť predstavuje nečinnosť žalovaných. Súd prvého stupňa uvedené zapísal do zápisnice z pojednávania.
- 22 Žalobca vyvodil nezákonnosť uvedených konaní z článku 2 ods. 1, článku 3 ods. 1 prvého pododseku a článku 6 Ankarskej dohody. Uvádza tiež k nej priložený finančný protokol a neskoršie dodatkové protokoly. Tieto dokumenty treba podľa článku 310 ES považovať za akty Spoločenstva sekundárneho práva. Žalobca ďalej tvrdí, že Spoločenstvo nedodržalo záväzok poskytnúť Turecku finančnú pomoc vo výške 2,5 miliardy eur, pričom tento záväzok bol prijatý na zasadnutí Asociačnej rady ES — Turecko, na ktorom sa prijalo rozhodnutie č. 1/95 a bol k tomuto rozhodnutiu priložený vo forme jednostranného vyhlásenia. Žalobca na záver tvrdí, že v rámci európsko-stredomorskej spolupráce existujú nesplnené prísluby pomoci, ako aj ťažkosti s poskytovaním dotácií.
- 23 Čo sa týka príčinnej súvislosti medzi spôsobenou škodou a chybami, ktorých sa dopustila Komisia, žalobca tvrdí, že colná únia má negatívne dôsledky na turecké hospodárstvo ako celok.

- 24 Ďalej žalobca, osobitne vo vzťahu k nemu, tvrdí, že roku 1990 sa rozhodol investovať do výroby guľičkových ložísk, pretože jednak vnútornú výrobu podporovali osobitné príspevky a pomoci a jednak ju chránila osobitná colná sadzba. Žalobca dodáva, že účasť Tureckej republiky na colnej únii so Spoločenstvom sa v tom čase očakávala najskôr o desať rokov. Jeho výrobná jednotka začala fungovať od roku 1993. Po nadobudnutí účinnosti colnej únie 1. januára 1996 sa všetky clá a colné poplatky, ako aj iné dovozné prirážky na guľičkové ložiská a kartery zrušili. Turecký trh zaplavili dovezené výrobky vysokej kvality pochádzajúce z členských štátov Spoločenstva a lacné výrobky nižšej kvality pochádzajúce z krajín Ďalekého východu. Preto oddelenie výroby guľičkových ložísk žalobcu vykazovalo straty v období rokov 1996 až 2003. Okrem toho žalobca tvrdí, že z dôvodu zrušenia cla od 1. januára 1996 mala colná únia negatívne dôsledky na dovozné činnosti jeho obchodného oddelenia, keďže jeho predaj dovezených tovarov sa znížil v dôsledku zosilnenia konkurencie.
- 25 Žalobca vo svojej žalobe na základe účtovnej a finančnej správy ohodnotil škodu, ktorú utrpel, na 1 200 000 eur. Vo svojich pripomienkach odpovedajúcich na námietky neprípustnosti žalovaných, žalobca navrhuje, aby mu žalované nahradili škodu vo výške 4 578 518 eur.
- 26 Žalované po prvé uvádzajú tri dôvody neprípustnosti. Tvrdia, že žalobca žiada náhradu údajnej škody spôsobenej rozhodnutím č. 1/95, ktoré nie je ani aktom Komisie a ani Rady, takže na základe tohto rozhodnutia nemožno podať žalobu o náhradu škody. Tvrdia tiež, že žalobcov návrh je premlčaný podľa článku 46 Štatútu Súdneho dvora. Na záver tvrdia, že návrh je nepresný a nespĺňa náležitosti článku 44 ods. 1 rokovacieho poriadku.

- 27 Po druhé, čo sa týka veci samej, žalované spochybňujú, že postoj Spoločenstva mohol vyvolať škodu uvádzanú žalobcom. Rada najmä odmieta tvrdenia týkajúce sa údajnej nedostatočnosti finančnej pomoci poskytnutej Turecku. Komisia zdôrazňuje skutočnosť, že nepridruženie Turecka k zníženiu alebo zrušeniu ciel na výrobky dovezené z tretích krajín neporušuje žiadne z ustanovení uvedených žalobcom. V každom prípade sa žiaden podnikateľský subjekt nemôže dovolávať v prípade zrušenia colných a necolných prekážok vlastníckeho práva na časť trhu, ktorý bol predtým nimi chránený. Takáto časť trhu totiž predstavuje iba dočasný hospodársky stav vystavený riziku zmien okolností. Žalované tiež usudzujú, že návrh neobsahuje žiadnu skutočnosť potvrdzujúcu existenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným konaním a uvádzanou škodou. Na záver spochybňujú túto škodu.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

Úvodné pripomienky

- 28 Z vyhlásení žalobcu v priebehu pojednávania (pozri bod 21 vyššie) vyplýva, že nie je potrebné zobrať do úvahy tvrdenia uvedené v písomných podaniach založené na údajnej nezákonnosti rozhodnutia č. 1/95 a aktu Komisie alebo Rady.
- 29 Preto netreba preskúmať námietku neprípustnosti, ktorú žalované vzniesli z dôvodu povahy tohto rozhodnutia.

- 30 Okrem toho prináleží Súdu prvého stupňa, aby posúdil, či riadny výkon spravodlivosti odôvodňuje zamietnutie žaloby vo veci samej bez toho, aby sa rozhodlo o námietkach neprípustnosti vnesených žalovanými (rozsudok Súdneho dvora z 26. februára 2002, Rada/Boehringer, C-23/00 P, Zb. s. I-1873, bod 52). Za okolností prejednávanej veci Súd prvého stupňa usudzuje, že nie je potrebné vysloviť sa o námietke neprípustnosti založenej na premlčaní žaloby.
- 31 Na záver treba pripomenúť, že podľa článku 21 Štatútu Súdneho dvora, ktorý sa na základe článku 53 prvého odseku tohto štatútu uplatňuje na Súd prvého stupňa a podľa článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa, každá žaloba musí uvádzať predmet konania a zhrnutie dôvodov, na ktorých je žaloba založená. Tieto údaje musia byť dostatočne jasné a presné na to, aby umožnili prípadne aj bez ďalších podporných informácií žalovanému pripraviť si svoju obhajobu a Súdu prvého stupňa rozhodnúť o žalobe. Na zabezpečenie právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti je potrebné na to, aby bola žaloba prípustná, aby všetky podstatné skutkové a právne skutočnosti, na ktorých sa zakladá, ucelene a zrozumiteľne, aj keď stručne vyplývali z textu samotnej žaloby (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. mája 1997, Guérin automobiles/Komisia, T-195/95, Zb. s. II-679, bod 20 a tam citovanú judikatúru).
- 32 Na splnenie týchto požiadaviek musí žaloba o náhradu škody údajne spôsobenej inštitúciou Spoločenstva obsahovať skutočnosti, ktoré umožňujú identifikovať konanie, ktoré žalobca inštitúcii vyčíta, dôvody, pre ktoré sa domnieva, že existuje príčinná súvislosť medzi konaním a škodou, ktorú ako tvrdí, utrpel, ako aj povahu a rozsah tejto škody (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 3. februára 2005, Chiquita Beands a i./Komisia, T-19/01, Zb. s. II-315, bod 65 a tam citovanú judikatúru).
- 33 Z vyššie uvedených bodov 22 a nasledujúcich však vyplýva, že množstvo tvrdení uvedených žalobcom v jeho písomných podaniach a spôsob, akým sú predložené, bránia tomu, aby sa o žalobe ako celku rozhodlo, že je neprípustná.

O podmienkach vzniku zodpovednosti

- ³⁴ Treba pripomenúť, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva podľa článku 288 druhého odseku ES je podriadený splneniu súboru podmienok, konkrétne: nezákonnosti konania vyčítaného inštitúciám, existencii škody a príčinnej súvislosti medzi uvádzaným konaním a požadovanou škodou (rozsudok Súdneho dvora z 29. septembra 1982, *Oleifici Mediterranei/EHS*, 26/81, Zb. s. 3057, bod 16; rozsudky Súdu prvého stupňa z 11. júla 1996, *International Procurement Services/Komisia*, T-175/94, Zb. s. II-729, bod 44, a zo 16. marca 2005, *EnBW Kernkraft/Komisia*, T-283/02, Zb. s. II-913, bod 84).

— O údajnej nezákonnosti konania žalovaných

- ³⁵ Pokiaľ ide o prvú z podmienok uvedených vyššie, treba podľa ustálenej judikatúry preukázať dostatočne závažné porušenie právnej normy priznávajúcej práva jednotlivcom (rozsudky Súdneho dvora z 5. marca 1996, *Brasserie du Pêcheur a Factortame*, C-46/93 a C-48/93, Zb. s. I-1029, bod 51; zo 4. júla 2000, *Bergaderm a Goupil/Komisia*, C-352/98 P, Zb. s. I-5291, bod 42; z 10. decembra 2002, *Komisia/Camar a Tico*, C-312/00 P, Zb. s. I-11355, bod 53, a z 10. júla 2003, *Komisia/Fresh Marine*, C-472/00 P, Zb. s. I-7541, bod 25; rozsudok *EnBW Kernkraft/Komisia*, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 87).
- ³⁶ V prejednávanej veci *Yedaş Tarim* tvrdí, že nedostatočná finančná pomoc poskytnutá Spoločenstvom a jeho opomenutia porušujú po prvé článok 2 ods. 1, článok 3 ods. 1 prvý pododsek a článok 6 *Ankarskej dohody*, po druhé finančné protokoly, po tretie dodatkový protokol z roku 1970, po štvrté záväzok Spoločenstva prijatý popri rozhodnutí č. 1/95 poskytnúť Turecku 2,5 miliardy eur a po piate iné prísluby pomoci poskytnuté v rámci európsko-stredomorskej spolupráce.

- 37 Treba uviesť, že Ankarská dohoda a vyššie uvedené protokoly predstavujú medzinárodné dohody uzatvorené Spoločenstvom a jeho členskými štátmi s tretími štátmi.
- 38 Podľa článku 300 ods. 7 ES sú takéto dohody záväzné pre inštitúcie Spoločenstva a členské štáty. Ich ustanovenia sú súčasťou právneho poriadku Spoločenstva odo dňa, keď nadobudnú účinnosť (rozsudky Súdneho dvora z 30. apríla 1974, Haegeman, 181/73, Zb. s. 449, bod 5, a z 30. septembra 1987, Demirel, 12/86, Zb. s. 3719, bod 7). Nemožno však určiť účinky týchto dohôd v právnom poriadku Spoločenstva bez ohľadu na ich medzinárodný vznik (rozsudok Súdneho dvora z 26. októbra 1982, Kupferberg, 104/81, Zb. s. 3641, bod 17).
- 39 Na to, aby sa rozhodlo, či sa žalobca môže odvolávať na niektoré ustanovenia vyššie uvedených dohôd na preukázanie nezákonnosti konania inštitúcií, treba najmä preskúmať, či sú tieto ustanovenia priamo uplatniteľné. V tejto súvislosti v už citovanom rozsudku Demirel (bod 14) Súdny dvor rozhodol, že ustanovenie dohody uzatvorenej Spoločenstvom s tretími štátmi sa považuje za priamo uplatniteľné, ak vzhľadom na jeho znenie, ako aj na predmet a povahu dohody obsahuje jasnú a presnú povinnosť, ktorej splnenie alebo účinky nezávisia od vydania žiadneho ďalšieho aktu.
- 40 Súdny dvor pokračoval takto (rozsudok Demirel, už citovaný, bod 16):

„Pre [Ankarskú] dohodu, čo sa týka jej štruktúry a obsahu, je charakteristická skutočnosť, že všeobecne uvádza ciele asociácie a usmernenia na dosiahnutie týchto cieľov bez toho, aby stanovila presné pravidlá ako tieto ciele dosiahnuť. Iba v určitých osobitných otázkach priložené protokoly nahradené dodatkovým protokolom stanovujú podrobné pravidlá.“

- 41 Preto Ankarská dohoda s ohľadom na jej povahu a systematiku v zásade nepatrí k právnym normám, vo vzťahu ku ktorým Súd prvého stupňa preskúmava zákonnosť aktov inštitúcií Spoločenstva.
- 42 Článok 2 ods. 1 uvedenej dohody všeobecne uvádza predmet Ankarskej dohody, ktorý spočíva v posilnení obchodných a hospodárskych vzťahov medzi Tureckom a Spoločenstvom. Uvádza tiež dve všeobecné usmernenia, a síce plynulú a vyváženú povahu tohto posilnenia a zohľadnenie zrýchleného rozvoja tureckého hospodárstva a zvýšenia miery zamestnanosti, ako aj životnej úrovne tureckého ľudu. Z uvedeného vyplýva, že toto ustanovenie je programovej povahy. Nie je dostatočne presné a nepodmienečné, pričom jeho vykonanie alebo účinky nevyhnutne závisia od prijatia ďalších aktov, čo vylučuje, že priamo upravuje postavenie žalobcu. Navyše nie je jeho predmetom priznávať práva jednotlivcom.
- 43 Rovnako to platí o článku 3 ods. 1 Ankarskej dohody, ktorého prvý pododsek všeobecne uvádza predmet prípravnej etapy asociácie medzi Tureckom a Spoločenstvom. Vo vzťahu k úprave uplatnenia tejto etapy článok 3 ods. 1 druhý pododsek Ankarskej dohody odkazuje na priložené protokoly. Navyše táto etapa predstavuje len prvú z troch etáp stanovených v dohode a bola ukončená nadobudnutím účinnosti dodatkového protokolu z roku 1970.
- 44 Rovnaký záver sa vnucuje v súvislosti s článkom 6 tejto dohody, ktorý predstavuje inštitucionálne ustanovenie zriaďujúce Asociačnú radu.
- 45 Okrem toho sa žalobca odvoláva na finančný protokol priložený k Ankarskej dohode bez toho, aby uviedol, ktoré ustanovenia sa porušili. Na to, aby bolo tvrdenie o nezákonnosti prípustné podľa článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku, musí identifikovať nezákonné správanie. Túto povinnosť v prejednávanej veci

posilňuje okolnosť, že priama uplatniteľnosť sa neposudzuje všeobecne, ale vyžaduje v každom jednotlivom prípade preskúmanie povahy, systematiky a znenia uvádzaných ustanovení (rozsudok Súdneho dvora zo 4. decembra 1974, Van Duyn, 41/74, Zb. s. 1337, bod 12). Z uvedeného vyplýva, že tvrdenie žalobcu týkajúce sa vyššie uvedeného finančného protokolu je neprípustné, pretože presne neuvádza, ktoré ustanovenie sa porušilo. Yedaş Tarim tiež spomína ďalšie finančné protokoly. Rovnaký záver platí za predpokladu, že žalobca odkáže na finančné protokoly z 23. novembra 1970 a 12. mája 1977, aj o týchto protokoloch. V každom prípade žalobca v priebehu pojednávania vyhlásil, že žiaden z projektov, ktoré predložil v rámci týchto protokolov, nebol zamietnutý, čo Súd prvého stupňa zapísal do zápisnice z pojednávania.

⁴⁶ Žalobca tiež usudzuje, že Spoločenstvo porušilo obsah jednostranného vyhlásenia, ktorým sa zaviazalo v čase prijatia rozhodnutia č. 1/95 poskytnúť Turecku finančnú pomoc vo výške 2,5 miliardy eur. Toto vyhlásenie však nefiguruje medzi vyhláseniami Spoločenstva priloženými k rozhodnutiu č. 1/95. Za týchto okolností nie sú tvrdenia Yedaş Tarim dostatočne presné na to, aby boli prípustné podľa článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku. Navyše žalobca nepreukázal, že toto vyhlásenie má právne účinky. Aj tak podľa samotného znenia žaloby sa mala sporná pomoc poskytnúť Turecku, takže nezakladá práva pre jednotlivcov.

⁴⁷ Žalobca tiež uvádza nedodržanie príslubov pomoci v rámci programu špeciálnej podpory, makroekonomickej pomoci a fondu administratívnej spolupráce. Jeho tvrdenia však nie sú dostatočne presné na to, aby sa po prvé s istotou identifikovalo vytýkané konanie, a po druhé, aby sa posúdila prípadná nezákonná povaha. V každom prípade žalobca nepreukázal, ako môžu tieto prísluby zakladať práva pre jednotlivcov.

- 48 Ďalej žalobca uvádza ťažkosti a problémy, ku ktorým došlo v rámci európsko-stredomorskej spolupráce. Nepodložil ich však a nevedel, ako preukazujú nezákonné konanie žalovaných.
- 49 Yedaş Tarim zakladá svoju žalobu tiež na dodatkovom protokole z roku 1970 a najmä na okolnosti, že predpokladá „vyvážené recipročné záväzky“ medzi zmluvnými stranami. Táto požiadavka je však uvedená iba v preambule tohto protokolu a nemá samostatný právny účinok. V zásade vyplýva z článku 2 ods. 1 Ankarskej dohody. Programová povaha tohto ustanovenia, ako aj to, že nie je priamo uplatniteľné, boli zistené v bode 42 vyššie.
- 50 Nezávisle od vyššie uvedených úvah Súd prvého stupňa usudzuje, že Spoločenstvu nemožno pripisovať vinu za údajnú nedostatočnú finančnú pomoc poskytnutú Turecku, keďže podľa žalobcu jej nedostatočnosť vyplýva z nesúhlasu jedného členského štátu.
- 51 Čo sa týka výhrady žalobcu, že Spoločenstvo nenapadlo postoj tohto členského štátu, treba pripomenúť, že aj za predpokladu, že postoj možno považovať za nesplnenie povinností tohto členského štátu, ktoré mu vyplývajú zo Zmluvy, Komisia nie je povinná začať konanie pre nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES. Preto skutočnosť, že Komisia toto konanie nezačala, nezakladá nezákonnosť, a teda nie je spôsobilá založiť mimozmluvnú zodpovednosť Spoločenstva (pozri uznesenie Súdu prvého stupňa zo 14. januára 2004, Makedoniko Metro a Michaniki AE/Komisia, T-202/02, Zb. s. II-00181, bod 43 a tam citovanú judikatúru).

52 Žalobca tiež naznačuje, že mu bola spôsobená škoda v súvislosti s dohodami, ktoré uzavrelo Spoločenstvo s tretími štátmi. Keďže na pojednávaní žalobca na jednej strane spresnil (pozri bod 21 vyššie), že nenapáda úradné akty Spoločenstva, a na druhej strane naďalej spochybňoval tieto dohody, treba usúdiť, že buď je jeho postoj rozporuplný a Súd prvého stupňa o ňom nemôže rozhodnúť, alebo že vytýka Spoločenstvu, že nedostatočne zohľadnilo záujmy Turecka pri uzatváraní týchto dohôd. Čo sa týka tohto posledného predpokladu, Súd prvého stupňa usudzuje, že žaloba nie je presná, a konštatuje, že neuvádza nedostatky Spoločenstva, ktoré mali vplyv na jeho činnosti. Aby boli splnené náležitosti žaloby o náhradu škody spôsobenej inštitúciou Spoločenstva, táto žaloba musí spĺňať požiadavky článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku, ako ho vykladá judikatúra uvedená v bode 32 vyššie, obsahovať skutočnosti, ktoré umožnia identifikovať správanie, ktoré žalobca inštitúcii vytýka. Z uvedeného vyplýva, že táto výhrada nie je prípustná.

53 Rovnaká nesúvislosť a nepresnosť platí aj o tvrdení pripomenutom na pojednávaní, že Turecko bolo vylúčené z rozhovorov o spoločných politikách týkajúcich sa obchodných výmen najmä v oblastiach priamo spojených s colnou úniou. Iba kritika, podľa ktorej sa Turecko nemohlo zúčastniť na zasadnutiach osobitného výboru zriadeného článkom 133 ES, je dostatočne výslovná na to, aby bola prípustná. Za predpokladu, že sa má táto kritika chápať ako výhrada, že sa opomenulo pozvať Turecko na zasadnutia výboru, treba poznamenať, že účasť Turecka na zasadnutiach výboru nepredstavuje právo v prospech žalobcu.

54 Žalobca ďalej tvrdí, že Komisia opomenula radiť Tureckej republike a dohliadať na postupy, ktorými sa colná únia uplatňuje, preto, aby mohla namietat postupy, ktoré sú v rozpore s rozvojom zdravej hospodárskej súťaže. Toto tvrdenie je však tiež veľmi nepresné na to, aby sa na ňom mohla zakladať žaloba o náhradu škody. Žalobca uvádza iba súbor postojov Spoločenstva v rozličných hospodárskych oblastiach, ale neopiera sa o žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by súvisela s jeho činnosťou.

- 55 Čo sa týka podmienky týkajúcej sa nezákonnosti vytýkaného konania, Súd prvého stupňa tiež pripomína, že s výnimkou prípadu, ak inštitúcia disponuje iba značne obmedzenou alebo žiadnou mierou voľnej úvahy, požiadavka dostatočne kvalifikovaného porušenia práva Spoločenstva je splnená iba v prípade, ak dotknutá inštitúcia Spoločenstva zjavne a závažne prekročila medze svojej voľnej úvahy (rozsudok Komisia/Camar a Tico, už citovaný v bode 35 vyššie, bod 54; rozsudky Súdu prvého stupňa z 12. júla 2001, Comafrica a Dole Fresh Fruit Europe/Komisia, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 a T-225/99, Zb. s. II-1975, bod 134, a EnBW Kernkraft/Komisia, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 87).
- 56 V prejednávanej veci však žalobca nepreukázal, že Spoločenstvo prekročilo medze svojej rozsiahlej voľnej úvahy, ktorou disponuje pri poskytovaní finančnej pomoci. Takýto dôkaz nebol predložený, keďže samotný Yedaş Tarim pripúšťa, že Spoločenstvo poskytlo Turecku rôzne príspevky, a Rada uviedla, že existuje niekoľko finančných nástrojov v prospech Turecka. Tiež sa nepreukázalo, že Spoločenstvo prekročilo spomínané medze pri uzatváraní dohôd s tretími štátmi, keď Turecko nebolo prizvané k rozhodovaniu o obsahu politiky alebo k posudzovaniu toho, čo si vyžaduje colná únia a rozvoj hospodárskej súťaže.

— O príčinnej súvislosti

- 57 Čo sa týka tretej podmienky uvedenej v bode 34 vyššie, z judikatúry vyplýva, že vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva predpokladá, že žalobca o náhradu škody preukáže okrem iného existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi nezákonným konaním a uvádzanou škodou (rozsudky Brasserie du Pêcheur a Factortame, už citovaný v bode 35 vyššie, bod 51; Bergaderm a Goupil/Komisia, už citovaný v bode 35 vyššie, body 41 a 42, a Komisia/Camar a Tico, už citovaný v bode 35 vyššie, bod 53). Okrem toho prináleží žalobcovi, aby predložil dôkaz o tejto priamej príčinnej súvislosti (rozsudky Súdu prvého stupňa z 18. septembra 1995, Blackspur a i./Rada a Komisia, T-168/94, Zb. s. II-2627, bod 40, a zo 17. decembra 2003, DLD Trading/Rada, T-146/01, Zb. s. II-6005, bod 73).

- 58 V prejednávanej veci údajná makroekonomická nerovnováha vyplývajúca z nedostatočnej finančnej pomoci poskytnutej Turecku v rámci colnej únie nemôže predstavovať dôkaz o tejto priamej príčinnej súvislosti medzi touto nedostatočnosťou a osobným postavením žalobcu. Žalobca takisto nepreukázal priamu príčinnú súvislosť jednak medzi stratami, ktoré uvádza, a jednak opomenutiami Spoločenstva pridružiť Turecko k rozhovorom o opatreniach, ktoré sa majú prijať v oblastiach súvisiacich s colnou úniou, jeho prípadným opomenutím radiť alebo údajným nedostatočným dohľadom nad hospodárskou súťažou. Rovnako sa nezdá, že vysvetlenia žalobcu týkajúce sa odvetvia ručne tkaných kobercov, vývozu televízorov, poľnohospodárskeho odvetvia a najmä odvetvia fig, orieškov a pistácií, ako aj textilného a odevného odvetvia majú priamy vzťah s jeho podnikateľskou činnosťou (pozri bod 11 vyššie).
- 59 Skutočnosťou, že nadobudnutie účinnosti colnej únie sa približne časovo zhoduje so znížením ziskov žalobcu, tiež nepostačuje na preukázanie priameho vzťahu medzi vytýkanými skutočnosťami a uvádzanou škodou. Vplyv totiž mohli mať aj iné rozhodujúce skutočnosti, ako napríklad štruktúra tureckého trhu, prispôbenie konkurentov Yedaş Tarimu na jednotlivých dotknutých trhoch, fluktuácie vnútroštátnej meny a uzatvorenie ďalších obchodných dohôd Tureckom.
- 60 Žalobca okrem iného tvrdí, že ťažkosti jeho výrobnjej jednotky guľičkových ložísk sú natoľko vážne, že iba zisky z dovozu guľičkových ložísk, karterov a remeňov ho chránia pred ukončením činnosti. Žalobca uvádza, že začal výrobu guľičkových ložísk v roku 1993, pričom počítal so zachovaním ochrany colnými bariérami a štátnou pomocou, vznik colnej únie sa však predpokladal od 12. septembra 1963, t. j. od dátumu podpisu Ankarskej dohody. Navyše dodatkový protokol z roku 1970 stanovil kalendár činností, ktoré sa majú vykonať v priebehu prechodnej etapy 22 rokov pred nadobudnutím účinnosti colnej únie. Napriek priesťahom, ktoré vznikli v priebehu tejto etapy, ťažkosti výrobnjej jednotky žalobcu vyplývajú teda z rizika,

ktoré podstúpil žalobca, keď počítal so zachovaním okolností, ktorých zmenu si želalo samotné Turecko. Takto si samotný žalobca spôsobil škodu a prerušil príčinnú súvislosť medzi nezákonnosťou a spomínanou škodou.

- 61 Z vyššie uvedeného vyplýva, že neexistuje príčinná súvislosť medzi vytýkaným konaním a uvádzanou škodou.

Záver

- 62 Podľa judikatúry, ak nie je splnená jedna z podmienok mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva vymenovaných v bode 34 vyššie, žaloba sa musí ako celok zamietnuť, a to bez toho, že by bolo nutné skúmať ďalšie podmienky spomenutej zodpovednosti (rozsudok Súdneho dvora z 15. septembra 1994, KYDEP/Rada a Komisia, C-146/91, Zb. s. I-4199, bod 81; rozsudky Súdu prvého stupňa z 20. februára 2002, Förde-Reederei/Rada a Komisia, T-170/00, Zb. s. II-515, bod 37; z 19. marca 2003, Innova Privat-Akademie/Komisia, T-273/01, Zb. s. II-1093, bod 23, a EnBW Kernkraft/Komisia, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 85). V prejednávanej veci je preukázané, že žaloba nespĺňa obe uvedené podmienky.
- 63 Z uvedeného vyplýva, že sa táto žaloba musí zamietnuť bez toho, aby sa rozhodlo o námietkach neprípustnosti vznesených žalovanými, ktoré sa zakladali na článku 46 Štatútu Súdneho dvora, a bez toho, aby sa nariadil dôkazný prostriedok navrhovaný žalobcom.

O trovách

- ⁶⁴ Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu všetkých trov konania v súlade s návrhmi žalovaných.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (piata komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamieta.**
- 2. Žalobca je povinný nahradiť trovy konania.**

Vilaras

Dehousse

Šváby

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 30. marca 2006.

Tajomník

Predseda komory

E. Coulon

M. Vilaras